

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. ректор *Надія ДРОБИК* проф. Надія ДРОБИК

«26» квітня 2024 року

**ПРОГРАМА
СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

при вступі на навчання
для здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр»

Програма співбесіди з української літератури для вступників на базі повної загальної середньої освіти. Тернопіль, 2024. 8 с.

Укладачі програми:

Лабащук О. В., доктор філологічних наук, проф. кафедри української та зарубіжної літератур і методик їх навчання.

Пояснювальна записка

Програма співбесіди з української літератури для вступників до ТНПУ ім. В. Гнатюка розроблена на основі чинних навчальних програм з української літератури для 5-9 і 10-11 (рівень стандарту, академічний рівень) класів загальноосвітніх навчальних закладів і програми для проведення НМТ з української літератури на 2024 рік, затверджених Міністерством освіти і науки України, з урахуванням вимог програми вступних випробувань до вищих навчальних закладів.

Матеріал програми співбесіди розподілено за такими розділами: «Усна народна творчість», «Давня українська література», «Історія української літератури початку ХІХ століття», «Історія української літератури другої половини ХІХ століття», «Історія української літератури кінця ХІХ – початку ХХ століття», «Історія української літератури ХХ століття», «Сучасна українська література».

Метою співбесіди з української літератури є: виявлення та оцінка рівня навчальних досягнень учасників співбесіди; оцінка ступеня підготовленості учасників співбесіди до подальшого навчання у вищому навчальному закладі.

Завданням співбесіди з української літератури є виявлення та оцінка в учасників співбесіди: рівня філологічного мислення; здатності застосовувати набуті знання та вміння у повсякденному житті, при аналізі літературних явищ; здатності спиратися на основні засади культури мови; сформованості комплексного філологічного уявлення про основні процеси функціонування літератури; здатності реалізовувати філологічні компетенції у майбутній трудовій діяльності, виявлення рівня сформованості філологічної культури.

Учасники співбесіди повинні: знати основи історико-літературних компонентів; мати комплексне уявлення про роль рідної літератури у процесі формування громадянина України; володіти елементами філологічної культури – вміти кваліфіковано читати та аналізувати художні твори, мати про них власну думку; вміти використовувати первинні методи дослідження літературних явищ; виявляти здатність використовувати літературні знання для вирішення нових філологічних проблем.

Перелік питань

1. Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових та родинно-побутових пісень.
2. Історичні пісні. «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то Хміль».
3. Тематика, образи, зміст народних дум і балад.
4. Пісні Марусі Чурай.
5. «Слово о полку Ігоревім» – найвидатніша пам'ятка давньої української літератури.
6. «Повість минулих літ» як перший літопис.
7. Григорій Сковорода – видатний український письменник і філософ («Всякому місту – звичай і права», «Бджола і шершень», афоризми).
8. Особливості жанру «Енеїди» Івана Котляревського. «Енеїда» як енциклопедія українського життя кінця 18 – поч. 19 століття.
9. «Наталка Полтавка» Івана Котляревського – перший драматичний твір нової української літератури. Сюжет. Образи.
10. Жанр, характеристика образів поеми Тараса Шевченка «Катерина».
11. Історична основа, сюжет і композиція поеми «Гайдамаки» Тараса Шевченка.
12. Викриття самодержавно-кріпосницького гноблення в поемі «Сон (У всякого своя доля...))» Тараса Шевченка, її композиція.
13. Сатира на царизм, засоби сатиричного зображення царя Миколи I, вельмож, чиновників у поемі «Сон (У всякого своя доля...))» Тараса Шевченка.
14. Ідейний пафос поезій «Думи, мої думи», «До Основ'яненка» Тараса Шевченка, їх образи.
15. Ідейна спрямованість «Заповіту», «Мені однаково» Тараса Шевченка.
16. Ідея, образний світ, пафос поеми «І мертвим, і живим» Тараса Шевченка.
17. Історична основа, джерела, сюжет роману «Чорна рада» Пантелеймона Куліша.
18. «Кайдашева сім'я» Івана Нечуя-Левицького – зразок реалістичної соціально-побутової повісті.
19. Типовість та індивідуалізація Омелька Кайдаша, Кайдашихи, Карпа, Лавріна в повісті «Кайдашева сім'я» Івана Нечуя-Левицького.
20. Проблематика та своєрідність композиції роману «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного.

21. Порівняльна характеристика Чіпки та Грицька в романі «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного.
22. Жанрова своєрідність твору «Мартин Боруля» І. Карпенка-Карого.
23. Художня майстерність вірша «Чого являєшся мені у сні» Івана Франка.
24. Ідейний зміст поеми «Мойсей» Івана Франка, значення прологу до поеми.
25. Образ Мойсея в поемі «Мойсей» Івана Франка.
26. Проблематика твору «Захар Беркут» Івана Франка.
27. Багатство духовного світу героя, його тонке відчуття природи, слова в «Intermezzo» Михайла Коцюбинського.
28. «Intermezzo» як вираження імпресіоністичного стилю Михайла Коцюбинського.
29. Фольклорна основа повісті М. Коцюбинського «Тіні забутих предків».
30. Проблематика, образи новели «Valse melancolique» Ольги Кобилянської.
31. Ідейний пафос поезії «Contra spem spero» Лесі Українки.
32. Система образів «Лісової пісні» Лесі Українки.
33. Новаторство новел Василя Стефаника («Камінний хрест»).
34. Проблематика та система образів драми-феєрії «Лісова пісня» Лесі Українки.
35. Олександр Олесь. Аналіз поезій (О слово рідне...!, «Чари ночі»).
36. Возвеличення краси природи і єдність її з мистецтвом у ліричному вірші М. Вороного «Блакитна Панна».
37. Інтимна лірика Павла Тичини («О панно Інно», «Арфами, арфами...», «Ви знаєте, як липа шелестить...»).
38. Художній світ поета-неокласика Максима Рильського («У теплі дні збирання винограду»).
39. Тема України у творчості В. Сосюри («Любіть Україну»).
40. Богдан-Ігор Антонич. Аналіз поезії «Різдво».
41. Художня майстерність новели «Я (Романтика)» Миколи Хвильового.
42. Жанрова своєрідність роману «Майстер корабля» Юрія Яновського, його ідейний пафос.
43. Розкриття характеру людини, яка підкорює місто в романі В. Підмогильного «Місто».
44. Григорій Тютюнник «Три зозулі з поклоном».
45. Євген Маланюк. Аналіз поезії «Уривок з поеми».

46. Художнє відтворення проблем українізації в комедії «Мина Мазайло» Миколи Куліша.
47. Майстерність змалювання характерів у кіноповісті «Зачарована Десна» Олександра Довженка.
48. Проблематика, своєрідність композиції та персонажі кіноповісті «Зачарована Десна» Олександра Довженка.
49. Гумористичні засоби творення світу в творчості Остапа Вишні («Моя автобіографія», «Сом»).
50. Жанрове багатство лірики Андрія Малишка («Пісня про рушник»)
51. Проблематика твору «Модри Камень» Олеся Гончара.
52. Ліризм, художня майстерність поезій «Лебеді материнства» Василя Симоненка.
53. Тематика, жанрове багатство поезій Ліни Костенко («Страшні слова, коли вони мовчать»).
54. Історична основа, сюжет і композиція роману у віршах Ліни Костенко «Маруся Чурай».
55. Сюжетно-композиційна організація пригодницького роману «Тигролови» Івана Багряного.
56. Образна система роману «Тигролови» Івана Багряного.
57. Василь Стус як символ незламного духу. Проблема вибору «трагічного стоїцизму» в ліриці поета («О землі втрачена, явися!..», «Як добре те, що смерті не боюсь я»).
58. Історіософські картини в ліриці Василя Стуса.
59. Індивідуальна неповторність таланту Івана Драча. Новаторство в жанрі балади («Балада про соняшник»).
60. Постмодерна сучасна українська література: загальний огляд, основні тенденції. Література елітарна і масова.

**Критерії оцінювання
відповідей абітурієнтів на вступному фаховому випробуванні**

<i>Бали</i>	<i>Характеристика відповіді абітурієнта</i>
100-139	Абітурієнт має уявленнь про мовознавчі та літературознавчі поняття. Відповідь на поставлені питання поверхова і фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Допускає грубі помилки.
140-159	Відповіді на питання білету носять фрагментарний характер. Абітурієнт має лише загальні уявлення про мовознавчі та літературознавчі поняття, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою.
160-179	У відповідях на питання білету допускаються деякі неточності або незначні помилки. Абітурієнт демонструє розуміння матеріалу, спроможний розкрити загальні мовознавчі та літературознавчі питання, виявляє повні, систематичні знання з навчальних дисципліни.
180-200	Абітурієнт дає повну і розгорнуту відповідь на питання білету. Його відповіді свідчать про розуміння матеріалу, за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь. Відповідь характеризується логікою, послідовністю викладу матеріалу.

Вважається, що абітурієнт склав іспит, якщо набрав не менше 100 балів.

1. Авраменко О.М., Блажко М.Б. Українська мова та література: Довідник. Завдання в тестовій формі. I частина. 2-ге видання, виправл. доповн. К.: Грамота, 2019. 496 с.

2. Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн. Кн. 1: Підручник / За ред. В.Г. Дончика. К.: Либідь, 1998. 450 с.

3. Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн. Кн. 2: Друга половина ХХ століття. Підручник / За ред. В.Г. Дончика. К.: Либідь, 1998. 456 с.

4. Літературознавчий словник – довідник / За ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. К.: ВЦ «Академія», 2006. 752 С. (Nota Bene).

5. Срібний птах. Хрестоматія з української літератури для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. Част. I / Упоряд. Г.ф. Семенюк, М.П. Ткачук, А.Б. Гуляк. К.: Освіта, 2004. 512 с.

6. Срібний птах. Хрестоматія з української літератури для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. Част. II / Упоряд. Г.ф. Семенюк, М.П. Ткачук, А.Б. Гуляк. К.: Освіта, 2004. 576 с.

7. Українська література: Хрестоматія для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання / Упоряд. та передм. О.М. Авраменка. К.: Грамота, 2012. 512 с.

8. Українська література: Підруч. для 9 класу загальноосвіт. навч. закл. / Олена Міщенко. К.: Генеза, 2009. 304 с.

9. Українська література: Підруч. для 9 класу загальноосвіт. навч. закл. / М.П. Ткачук, М.М. Сулима, В.Л. Смілянська, В.І. Сулима. К.: Генеза, 2009. 416 с.

10. Українська література: Підруч. для 10 класу загальноосвіт. навч. закл. (рівень стандарту, академічний рівень) / Г.Ф. Семенюк, М.П. Ткачук, О.В. Слоньовська [та ін.]; за заг. ред. г.Ф. Семенюка. К.: Освіта, 2010. 352 с.

11. Українська література: Підруч. для 11 класу загальноосвіт. навч. закл. (профільний рівень) / Г.Ф. Семенюк, М.П. Ткачук, О.В. Слоньовська [та ін.]; за заг. ред. г.Ф. Семенюка. К.: Освіта, 2011. 528 с.

12. Українська література: Підруч. для 11 класу середніх загальноосвіт. навч. закл. (профільний рівень) / За заг. ред. г.Ф. Семенюка. К.: Освіта, 2002. 512 с.